

Kaivosjätteet laitettava verolle

Suomen luonnonsuojeluliiton valtuusto kiinnittää huomiota siihen, että kaivannaisjätteet ovat suurin jäteveron ulkopuolinen jäteluokka. Asia käy ilmi keväällä 2025 julkaistusta Suomen ympäristökeskuksen selvityksestä.

Suomen jätteistä peräti yli 76 prosenttia ja vaarallisesta jätteestä jopa yli 93 prosenttia syntyy kaivostoiminnasta. Kaivosjätteen vero ohjaisi louhimaan kallioperää säästeliäämmin sekä jatkoehdyntämään rikastushiekkoja ja vaarattomia maamassoja tehokkaammin, jätteeksi kasaamisen sijaan.

Tavanomaisesta, kaatopaikalle toimitettavasta jätteestä, joiden hyötykäyttö on teknisesti ja ympäristöperusteisesti mahdollista, maksetaan nykyisin 80 euron jäteveroa tonnilta. Jos kaivosjätteelle asetettaisiin edes sata kertaa pienempi vero eli 0,8 euroa tonnia kohden, karttuisi verotuloja lähes 75 miljoonaa euroa vuodessa. Vuonna 2023 kaivosjätettä syntyi 94 miljoonaa tonnia.

Kaivannaisjäte koostuu käytännössä pääosin rikastushiekasta ja sivukivistä. Esimerkiksi rikastushiekoissa on usein arvomineraaleja jäljellä. Kaivosjätevero kannustaisi niiden tehokkaampaan talteenottoon.

Kaivostoiminnan tuominen jäteveron piiriin olisi ympäristön näkökulmasta merkittävä uusi ohjauskeino. Siksi Suomen hallituksen täytyy käynnistää selvitys kaivosten jäteveron asettamisen vaikutuksia ja mahdollisista veromalleista.

Ilman kaivostoiminnan riittävää verotusta uhkana on, että myös hyvin matalapitoiset ja heikot mineraaliesiintymät avataan. Tällöin kaivosjätettä ja jätevesiä syntyy paljon suhteessa tuotettuun malmimäärään, ja luontoa ja vesistöjä tuhoutuu hyötyihin nähden kohtuuttomasti. Luonnonsuojeluliiton valtuusto pitää välttämätöntä, että arvokkaiden, uusiutumattomien luonnonvarojen käytöstä jää nykyistä suurempi korvaus suomalaisille.